

4. Рамендик Д.М. Тренинг личностного роста / Д.М. Рамендик.-М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2007. – 176 с.
5. Ромек В.Г. Тренинг уверенности в межличностных отношениях / В.Г. Ромек . – СПб.: Речь, 2003. – 175 с.
6. Сидоренко Е.В. Тренинг влияния и противостояния влиянию / Е.В. Сидоренко. – СПб. : Речь, 2002. – 256 с.

Троценко Р.В.

аспірант,

*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Освіта особистості здійснюється неперервно на всьому її життєвому циклі і є єдино можливим, об'єктивним способом інформаційної адаптації (приспосовування) людини до неперервно-змінного середовища проживання з метою сталого розвитку та найбільш комфортного існування. Організація процесу управління професійної підготовки фахівців повинна ґрунтуватися на принципах, що дозволяють забезпечувати сталий розвиток особистості в умовах постійного оновлення професійних знань.

Проблема принципів побудови освітнього процесу вивчалася і знайшла відображення в працях теоретиків і практиків педагогіки таких як Ю.К. Бабанський [1], А.А. Вербицький [2], В.І. Загвязінській [3], Г.І. Щукіна [4] та ін. До принципів управління професійною підготовкою фахівців ми відносимо такі принципи: цілісності, науковості, активності, динамічності, інтеграції, гнучкості, модульності.

Головним в цій системі є принцип цілісності. Цьому принципу підпорядковуються всі інші принципи. Головна особливість професійної підготовки фахівців в постійному пошуку оптимальних організаційно-управлінських форм, пов'язаних із застосуванням основних (базових) програм професійної освіти, а також з впровадженням в освітній процес програм додаткової професійної освіти.

Зокрема, освітнє значення принципу укладено в фундаментальності і професійній спрямованості змісту, форм і методів навчання. Таким чином, система цілей різних рівнів професійної освіти становлять сутність принципу цілісності освітньої системи професійної підготовки фахівців загалом.

Принцип науковості. В системі професійної освіти характерним є наявність різних рівнів навчання, а також відповідних їм професійних програм. Кожен з рівнів і програм характеризується специфічними ознаками, які задаються вимогами майбутньої професії. Вони визначають спосіб побудови освітньої технології, за допомогою якої здійснюється процес пізнання і формування особистості.

Важливою вимогою є проектування освітнього процесу на науковій основі в плані змісту знання. Відомо, що дисципліни навчального плану необхідно викладати на фундаментальній, науковій основі з урахуванням сучасних досягнень в тій чи іншій галузі науки, яка охоплюється навчальною дисципліною. Це сприяє розумінню студентами закономірностей, взаємозв'язків фактів і явищ, характерних для майбутньої професійної діяльності, і забезпечує професійну мобільність випускників.

Оволодіння знаннями і розвитком студентів відбувається тільки з власної активної діяльності (принцип активності), в цілеспрямованих зусиллях з отримання запланованого результату. Для досягнення поставленої мети, кожен хто навчається, повинен займати активну позицію і прагнути самостійно добувати знання в процесі взаємодії всередині відповідного співтовариства. Це зумовлює наявність у системі принципу активності. Дія даного принципу обумовлена протиріччям між сформованістю на основі попереднього навчання потребою в професійних практичних діях і неможливістю їх здійснення в повному обсязі з огляду незавершеності підготовки. У психологічному плані подолання цього протиріччя означає рішення проблеми формування внутрішніх умов через вплив зовнішнього середовища.

До методів активного навчання відносяться методи ігрового моделювання, об'єктом моделювання в яких може бути як цілісний процес у професійній сфері діяльності, так і конкретні ситуації, комплексні професійні проблеми.

Застосування технологій навчання на сконструйованих проблемних завданнях дозволяє відтворити основні закономірності руху професійної практичної діяльності та професійного мислення. Закон взаємозумовленості навчання, виховання та діяльності учнів, що розкриває співвідношення між педагогічним керуванням і розвитком власної активності що студента, між способами організації навчання та його результатами, проявляється в освітньому процесі неперервної професійної підготовки фахівців в принципі динамічності. Цей принцип дозволяє суперечність між досить статичним характером теоретичної моделі професійної діяльності і динамічним станом самої діяльності [5].

Таким чином, принцип динамічності визначає розвиток освітнього процесу і розвиток в ньому особистості фахівця. Цей процес не має завершення, як не має завершення розвиток людини. Він відображає концепцію неперервної освіти чи освіти через все життя.

Ретроспективний аналіз інтеграції як дидактичного принципу виконаний в роботі А.Я. Данилюка [6]. Екстраполяція історичного аспекту розвитку принципу інтеграції на майбутній розвиток професійної освіти показує актуальність інтеграційних форм навчання.

А.А. Вербицький, вивчаючи проблеми професійної освіти з точки зору контекстного підходу і взаємозв'язку фундаментальних, загально-інженерних, спеціальних і загальнополітичних дисциплін встановив, що «зміст включення виходить в тому випадку, коли зміст одного навчального предмета засвоюється разом з змістом іншого. Це свого роду ресурсозберігаюча технологія: за один і той же час і при одних і тих же зусиллях досягається не одна мета, а дві «[2].

Отже, якщо об'єднується кілька предметів або програм для одночасного їх засвоєння, то така технологія навчання є ресурсозберігаючою. Вона дозволяє інтенсифікувати навчання і підвищити його ефективність.

Одним із завдань сучасної професійної освіти є побудова освітнього процесу, який забезпечує плавний перехід студента від вчення до практики. Закон єдності навчання, виховання та діяльності учнів [5] проявляється в принципі гнучкості.

Важливим є предметний зміст освіти, оскільки він пов'язаний з пізнавальним інтересом, який сприяє підвищенню його ефективності. При дослідженні проблеми адаптації випускників в умовах практики А.А. Вербицький встановив проблему соціальної адаптації, «сутністю якої є входження молодого спеціаліста в колектив, формування умінь соціальної взаємодії і спілкування, спільного прийняття рішень, відповідальності за справу, за себе та інших» [2]. Ця проблема практично не вирішується методами традиційного навчання, оскільки вона, в основному, орієнтована на предметні дії, а не на соціальні вчинки.

Така проблема може бути вирішена із застосуванням, зокрема, методів активного навчання. За допомогою цих методів освітній процес може бути наближений до професійної практики шляхом вивчення процесів на моделі, в якій імітується процес професійної діяльності в умовах колективної роботи.

Співвідношення частини і цілого в процесі навчання відбивається в законі цілісності та єдності педагогічного процесу. Проявляється цей закон в принципі модульності.

Під модульністю ми розуміємо особливість тих чи інших систем, що дозволяє відносно ізолювати один від одного окремі частини систем і зібрати в кожному модулі логічно пов'язані групи функцій.

Таким чином, обгрунтована нами система принципів виступає як методологічна передумова розробки системи управління професійною підготовкою фахівців. Вона є не замкнутою, що допускає розширення і заповнення цієї системи за рахунок залучення до аналізу нових типів зв'язків у відповідності з новими досягненнями управлінської науки і потребами практичного середовища.

Список використаних джерел:

1. Бабанський Ю.К. Оптимізація навчально-виховного процесу / Ю.К. Бабанський. – М.: Просвещение, 1982. – 192 с.
2. Вербицький А.А. Активне навчання у вищій школі: контекстний підхід. – К.: Вища школа., 1991. – 207 с.
3. Загвязинский В.И. Теория обучения: Современная интерпретация: Учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / В.И. Загвязинский. – М.: Академия, 2001. – 192 с.
4. Щукина Г.И. Педагогические проблемы формирования познавательного интереса учащихся / Г.И. Щукина. – М.: Педагогика, 1988. – 203 с.
5. Шевців З.М. Розробка та впровадження соціально-педагогічних проектів / З.М. Шевців. – Рівне, РДГУ, 2010. – 114 с.
6. Данилюк А.Я. Метаморфозы и перспективы интеграции в образовании / А.Я. Данилюк // Педагогика. – 1998. – № 2. – С. 8-12.